

**Uchwała Nr X/63/11
Rady Gminy Kostomłoty
z dnia 31 maja 2011 r.**

w sprawie przyjęcia programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar w rodzinie, w gminie Kostomłoty na lata 2011-2015.

*Na podstawie art.18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.), art. 6 ust.2 pkt 1 ustawy z 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) Rada Gminy Kostomłoty **uchwala, co następuje:***

§ 1

Przyjmuje się program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar w rodzinie w gminie Kostomłoty na lata 2011-2015, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Kostomłoty.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodniczący
Rady Gminy
JANINA GAWLIK**

Uzasadnienie

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do zadań własnych Gminy należy m.in. opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Mając zatem na uwadze zakres obowiązków spoczywających na Gminie należy podjąć stosowną uchwałę w tym zakresie.

Program przeciwdziałania
przemocy w rodzinie oraz
ochrony ofiar w rodzinie
w gminie Kostomłoty
na lata 2011-2015

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR W RODZINIE na lata 2011 – 2015

WSTĘP

Rodzina jest podstawową i niezastąpioną grupą, jedynym i niepowtarzalnym środowiskiem kształtującym osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu.

W przypadku dezorganizacji, rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań. Role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

Mówiąc o przemocy należy pamiętać, iż jest ona zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie, jest ona obecna w codziennym życiu.

Przemoc doznawana w rodzinie rodzi konsekwencje niezmiernie głębokie i szkodliwe, dając o sobie znać w postaci zaburzeń emocjonalnych w bliższej lub dalszej perspektywie czasowej.

Według definicji zawartej w art. 2 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, **przemoc** to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt 1 (członek rodziny – osoba najbliższa w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. – Kodeks Karny), a także inną osobę wspólnie zamieszkałą lub gospodarującą w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienie i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje to, że:

- * jest intencjonalna – przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary,
- * siły są nierównomierne – w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Sprawca jest silniejszy a ofiara słabsza,
- * narusza prawa i dobra osobiste – sprawca wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd.),
- * powoduje cierpienie i ból – sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody. Doświadczenie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Powszechnie przemoc traktowana jest jako akt godzący w osobistą wolność jednostki przyczyniający się do jej fizycznej, a także psychicznej szkody, wykraczające poza społeczne zasady wzajemnych relacji i zmuszanie jej do zachowań niezgodnych z własną wolą. Przemoc upokarza, wywołuje cierpienie, rodząc tym samym nienawiść i pragnienie odwetu.

Przemoc pojmowana jest także jako wywieranie wpływu na innych ludzi, w wyniku którego ich aktualny poziom rozwoju somatycznego i duchowego jest mniejszy niż potencjalny poziom tego rozwoju.

Najczęściej występujące formy przemocy to: przemoc psychiczna, ekonomiczna, fizyczna.

1. Przemoc fizyczna – bicie, znęcanie się, głodzenie, zamykanie, kopanie, policzkowanie, szarpanie, duszenie, ciągnięcie za włosy, rzucanie przedmiotami, ale także używanie niebezpiecznych narzędzi lub grożenie ich użyciem, zadawanie bólu;
2. Przemoc psychiczna – sprawowanie przez sprawcę przemocy psychicznej kontroli nad ofiarą, np. straszenie zabójstwem, użyciem przemocy, zabranie dzieci, niszczenie lub grożenie zniszczeniem rzeczy, upokarzanie, używanie wulgarnych słów, mówienie kobiecie że jest do

niczego, że jest brzydka, głupia, chora psychicznie, że nikt jej nie chce, że bez sprawcy sobie nie poradzi;

3. Przemoc seksualna – zmuszanie do odbywania stosunku lub poddania się innym zachowaniom seksualnym, a także wymuszanie współżycia w nieakceptowanej formie. Przemoc seksualna jest często przez ofiary molestowania ukrywana, co w znacznym stopniu utrudnia udzielenie im pomocy;
4. Przemoc finansowa (ekonomiczna) – np. utrzymanie kobiety w całkowitej zależności finansowej, zakazywanie jej pracy zawodowej, nie dawanie wystarczającej ilości pieniędzy na prowadzenie domu;
5. Przemoc w wymiarze społecznym – zakazywanie osobie kontaktów z rodziną, przyjaciółmi, zabranianie jej wychodzenia z domu, upokarzanie jej w miejscach publicznych.

Na terenie Gminy Kostomłoty przemoc występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym, jest powiązana z nadużywaniem alkoholu, niskimi dochodami finansowymi na członka rodziny, bezrobociem, ubóstwem, chorobą, niskim wykształceniem, małą świadomością społeczną. Przypadki znęcania najczęściej odbywają się w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny. Praktycznie ofiary przemocy boją się, a niejednokrotnie wstydzą się o tym mówić i rozgłaszać. Trudno jest im zeznawać w sądzie, nie widząc szans na zmianę danej sytuacji. Tylko bardzo zdeterminowane ofiary przemocy decydują się /choć bardzo rzadko/ na jej przerwanie, poprzez zgłoszenie tego faktu odpowiednim organom. Ofiarę należy przygotować do zmiany i jest to praca trudna i długofalowa, wymagająca poszanowania decyzji ofiary.

Z uwagi na powyższe fakty konieczne jest podjęcie działań zmierzających w kierunku edukacji społeczeństwa, dostarczając wiedzy o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z problemami. Niezbędne jest również zapewnienie profesjonalnej pomocy.

Na podstawie danych w tut. ośrodku jak i zebranych informacji z Policji, Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradni Uzależnień, Sądu – można stwierdzić, że na terenie gminy Kostomłoty istnieje zjawisko przemocy domowej.

Ilość interwencji w związku z przemocą zgłaszanych w n/w instytucjach z terenu Gminy Kostomłoty za lata 2009-2010 wynosi:

Policja- - 150 interwencji, 15 założonych „Niebieskich Kart”,

Punkt Konsultacyjno- Informacyjny – 30 ofiar przemocy zgłoszonych,

Kuratorzy - 19 nadzorów,

GOPS – 38 interwencji w tym 6 „Niebieskich Kart” .

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – 4 zgłoszenia.

I. PODSTAWA PRAWNA

Program będzie realizowany o następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493) z późn. zmianami.
2. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 z późn. zm)
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485).
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, z późn. zm.).
5. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. Nr 9, poz. 59, z późn. zm.),
6. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.).
7. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (Uchwała Rady Ministrów Nr 162/2006 z 25 wrzesień 2006r.).
8. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kostomłoty na lata 2009-2015 (Uchwała Rady Gminy z Nr XXXII/168/09 z 24 lutego 2009 r.)
9. Uchwała Rady Gminy z dnia 23.02.2010r. Nr XLVIII/242/10 w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii,
10. Zarządzenie Wójta Nr 115/08 z dnia 10-01-2008 w sprawie powołania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

II. CEL GŁÓWNY

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy .

III. CELE SZCZEGÓŁOWE

- a) systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy
- b) zmiana postaw mieszkańców wobec przemocy w rodzinie,
- c) wzrost kompetencji osób do pomagania rodzinie z problemem przemocy,
- d) przewidywany spadek liczby przypadków przemocy,
- e) zakłada się spadek liczby rodzin, w których interwencje podejmowane są wielokrotnie,
- f) stała edukacja środowiska lokalnego poprzez: ulotki, broszury, festyny, itp.

IV. REALIZATORZY PROGRAMU

Podmioty działające w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- Urząd Gminy Kostomłoty,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kostomłotach,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kostomłotach,
- Szkoły,
- Policja,
- Służba zdrowia /Zakład Usług Medycznych w Kostomłotach i Polskie Centrum Zdrowia w Środzie Śląskiej
- Punkt Konsultacyjno- Informacyjny w Kostomłotach,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Śl.
- Kurator sądowy
- Sąd Rejonowy w Środzie Śl,
- Prokuratura.

V. FINANSOWANIE

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie są środki finansowe z budżetu gminy, ponieważ przeciwdziałanie przemocy rodzinie jest zadaniem własnym gminy na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ustawy z 10 czerwca 2010r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw /Dz. U. Nr 125 poz. 842 z dnia 13 lipca 2010r./

Dodatkowe środki finansowe: dotacje celowe oraz wykorzystanie środków pozabudżetowych pozyskiwanych z innych źródeł.

VI. PODSTAWOWE ZADANIA

Lp.	Tematy	Zadania	Termin	Odp. za realizację
<i>Tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.</i>				
1	Powołanie Zespołu interdyscyplinarnego w tym powołanie grupy roboczej	Zespół będzie się składał z grupy specjalistów reprezentujących instytucje realizujące program (przedstawiciele jednostki organizacji pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, służby zdrowia i innych podmiotów i organizacji)	Marzec - Kwiecień 2011	Kierownik GOPS
2.	Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez:	- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu zapobieganie zjawisku, - diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie przez pracowników socjalnych, - inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, - opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach – grupy robocze, - rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym, - inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, - monitorowanie sytuacji rodzin, w których istnieje zagrożenie wystąpienia przemocy oraz rodzin w których dochodzi do przemocy, - prowadzenie dokumentacji działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.	2011-2015	Kierownik GOPS Zespół Interdyscyplinarny w tym grupy robocze

3.	Pomoc socjalna	- zaspokojenie potrzeb socjalno-bytowych osób znajdujących się w sytuacji kryzysu związanego z doznawaniem przemocy - zapewnienie schronienia, udzielenie doraźnej pomocy materialnej i finansowej, - w uzasadnionych przypadkach zapewnienie schronienia dla ofiar przemocy do 3 miesięcy w ośrodku interwencji kryzysowej, - zachęcanie do korzystania z innych form pomocy jak również innych instytucji - wizyty środowiskowe i interwencje w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia		
4.	Realizacja zadań ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz pracy ze sprawcą przemocy.	- kierowanie do psychologa ofiar oraz sprawców przemocy, działającego w ramach punktu konsultacyjno-informacyjnego i ośrodka interwencji kryzysowej, - procedura „Niebieskiej Karty”, - praca socjalna - współpraca z instytucjami prowadzącymi hostele, domy samotnej matki, - określenie sposobu rozwiązania problemów związanych z przemocą w rodzinie – plan pomocy, - kierowanie ofiar przemocy na grupy wsparcia inicjowane przez psychologa - motywowanie i kierowanie do PCPR w Środzie Śl. sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców - występowanie z wnioskami do prokuratury o wszczęcie postępowania przygotowawczego w sprawie znęcania się nad rodziną, - występowanie do Posterunku Policji w Kostomłotach z wnioskiem o podjęcie działań interwencyjnych lub prewencyjnych w sytuacjach dotyczących przemocy, - umieszczenie dzieci w placówkach opiekuńczo-	2011-2015	Zespół Interdyscyplinarny GOPS Policja GKRPA Sąd Rejonowy Kurator sądowy

		wychowawczych w przypadku zagrożenia życia i zdrowia. - warsztaty wychowawcze dla rodziców		
5.	Podwyższanie wiedzy kadry podmiotów lokalnych dotyczących przemocy.	- systematyczne podnoszenie wiedzy i kwalifikacji przedstawicieli różnych grup zawodowych tj. pracowników socjalnych, pracowników służby zdrowia, pedagogów, członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, dzielnicowych w zakresie świadczenia pomocy ofiarom przemocy domowej	2011 - 2015	Kierownik GOPS Zespół Interdyscyplinarny GKRPA
<i>Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie</i>				
6.	Przygotowanie i udostępnianie broszur i ulotek informacyjnych o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczenia przemocy w rodzinie	- rozpowszechnianie broszur i ulotek dotyczących praw i uprawnień dla ofiar przemocy w rodzinie wśród lokalnej społeczności, - dostarczenie informacji o zadaniach instytucji udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie, obowiązujących procedurach oraz możliwościach korzystania z pomocy - umieszczanie powyższych informacji na stronie internetowej Urzędu Gminy Kostomłoty oraz zakładce GOPS i prasie lokalnej - kampania informacyjna „Stop przemocy”	2011 - 2015	Zespół Interdyscyplinarny GKRPA GOPS
6.	Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie sposobów radzenia sobie ze stresem i agresją	- wprowadzenie zajęć informacyjno – edukacyjnych, - wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego sprzyjającym zachowaniom nie agresywnym.	2011 -2015	Szkoły, Świetlice Środowiskowe

7.	Włączenie lokalnej społeczności w monitorowanie zjawisk związanych z występowaniem przemocy (uwrażliwienie społeczności na skalę zjawiska i negatywne jego skutki)	- wywiady środowiskowe w środowiskach szczególnie zagrożonych, - wprowadzenie dyżurów interwencyjnych, - telefony, informacje, - plakaty, broszury.	2011-2015	GOPS Policja Placówki oświatowe, Lokalna społeczność, Kościół, Parafie.
----	---	--	-----------	---

VII. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

1. Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie.
2. Spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie.
3. Udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.
4. Usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą poprzez kierowanie ich do odpowiednich służb działających na rzecz osób z przemocą /ofiarom i sprawcom/.
5. Zwiększenie zaangażowania społeczności w sprawy przeciwdziałania przemocy.